

Posudek vedoucího bakalářské práce Michaely Šebetovské

„Seiðr“

předkládané v roce 2013 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce si klade za cíl zmapovat fenomén staroseverské magicko-věštické techniky seiðr. Činí tak ve dvou hlavních krocích: v prvním (část 2) autorka důkladně analyzuje všechny primární prameny, ve druhém (část 3) všechny hlavní interpretace moderních badatelů.

1) *Struktura argumentace (7 bodů)*

Struktura argumentace je naprosto jasná. V některých pramenných rozborech v části 2 se sice neodborník může místy poněkud ztráct s ohledem na nejasnost řady probíraných pojmů, autorka nicméně dělá, co je v jejich silách, aby čtenáři napomohla se přes tyto spletené pasáže dostat. Velmi praktická jsou její stručná shrnutí na konci většiny sekcí, byť by možná v některých případech mohla být o něco podrobnější. Vzhledem k tomu, že klíčové staroseverské pojmy jsou v textu ponechávány v originále, prospěl by možná práci též glosář či rejstřík těchto pojmů, aby si čtenář neznalý staroseverštiny mohl jejich (často jen pravděpodobný) význam v případě potřeby snáze připomenout.

2) *Formální úroveň (8 bodů)*

Jazykově je práce slušná, překlepů či jazykových neobratností je v ní minimum. Bibliografické odkazy jsou uváděny koherentně a nelze jim nic vytknout. Přepis staroseverských slov nejsem s to posoudit.

3) *Práce s prameny (8 bodů)*

Práce stojí na studiu primárních textů, které autorka samostatně prochází a komentuje, přičemž s nimi je schopna pracovat i v originále. Dlužno říci, že situaci jí dost usnadnil Clive Tolley, který všechny texty k seiðu shromáždil a vydal. I tak je ovšem autorčina znalost primárních pramenů úctyhodná. Stejně tak sekundární literatura, o níž se práce opírá, je velmi kvalitní, přičemž s ní autorka zachází citlivě a kriticky.

4) *Vlastní přínos (7 bodů)*

Práce nepřináší žádné zásadní pramenné či interpretační objevy a je postavena především na existujících interpretacích předchozích západních badatelů. Rozhodně ovšem není jen jejich mechanickým kompilátem. Autorka naopak prokázala schopnost všechny známé prameny i výklady kriticky vyhodnotit a propojit do nového syntetického obrazu doplněného o četné vlastní drobné postřehy.

5) *Obecný přesah práce (5 bodů)*

Většinu práce tvoří podrobné rozbory staroseverských pramenů, které příliš velký obecný přesah nemají, nicméně alespoň v některých částech práce řeší autorka i obecnější religionistické problémy, jako např. vztah mytických představ a žité reality v archaickém myšlení či míru použitelnosti etických religionistických kategorií na studium seiðu. Rovněž některé její konkrétní interpretace se opírají o obecnější religionistické koncepce (např. důraz na spojení seiðu s jinakostí a překračováním hranic). Práce měla původně mít i jisté komparativní ambice a měla alespoň okrajově seiðr srovnávat i s některými příbuznými praktikami jiných národů, např. starých

Slovanů. Nakonec se však ukázalo, že už jen samotným základním zmapováním seiðu v jeho staroseverském prostředí byl vyčerpán povolený rozsah práce.

Je možná jen otázkou, zda by přece jen práci neprospělo, kdyby byl o něco zevrubněji rozebrán vztah seiðu k obecným kategoriím typu „magie“ či „šamanismus“, neboť jakkoli lze s autorkou souhlasit, že seiðr není na ani jeden z těchto fenoménů plně převoditelný (nemluvě o problémech s jejich vlastní definicí), již i samotné předvádění této obtížné převoditelnosti by některým čtenářům mohlo pomoci se v problematice seiðu lépe zorientovat.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 35 body, tj. jako *výbornou*.

V Praze, 2. 6. 2013

Doc. Radek Chlup, PhD.